

Helvel·làcies

Morchella esculenta B.—Murúgula. Comarca d'Olot.

M. conica Pers.—Arigany. Comarca d'Olot.

Helvella crispa Fr.—Esparregueres.

Una nova espècie del Gènere *Coscinia* Hb.
(LEP. HET.)

per

IGNASI DE SAGARRA

De la famosa campanya que han dut a terme en terres aragoneses els nostres benvolguts col·legues Srs. QUERCI i ROMEI amb ses respectives famílies, és, sens dubte, aquesta troballa, el fet culminant. La tenacitat d'aquests incansables exploradors, per damunt de les condicions més adverses, com la perllongada seca de l'istiu passat a Albarracín, en quina comarca no vegeren ploure ni un sol dia en els quatre mesos i mig que hi sojornaren, feu que poguessin arribar a reunir un nombre prodigiós d'exemplars que no baixa de dinou mil lepidòpters, en sa majoria diurns.

Tal riquesa de material ha permés fer un estudi pregón de les Rhopalocera de la part central d'Aragó i hem arribat al coneixement de rareses no sospitades i de moltes formes imprecises que procurarem establir definitivament en una nota a part.

Fem constar en aquesta avinentesa el nostre agraïment envers els exploradors amics, per haver posat a nostra disposició tan preuat material d'estudi i l'haver-nos documentat amb ses observacions valuoses i indispensables per puguèr esclarir certs delicats problemes que plantegen les races geogràfiques dels Lepidòpters. Cal posar de manifest també l'afecte dels nostres col·legues vers el Museu de Ciències Naturals de Barcelona, cedint per sa col·lecció entomològica, l'únic exemplar conegut avui de la nova *Coscinia*, que ens ha servit per redactar la present nota.

Coscinia romei Sag., n. sp.

La nova *Coscinia* que incorporem a la fauna europea, com una de les més notables produccions de la comarca d'Albarracín, ja famosa, hem d'agrupar-la amb les espècies *libyssa* Püng. del N. d'Àfrica i *caligans* Trti. de l'Etna, tant pel tall de les ales com per ses dimensions, però, ni per sa coloració, ni pels motius de decoració, res té que veure amb elles. Contràriament, pel tò general de sa coloració recorda a la coneguda *Coscinia striata* L. espècie tant polimorfa, que hom podria trobar en la nostra espècie una remota afinitat, però desapareix tot seguit en una ràpida comprovació de la diversa estructura de les antenes; diferent tall d'ales i una mida sensiblement menor. Els motius de decoració discrepen també absolutament.

Cal doncs situar la *C. romei* en una posició del tot independent entre les espècies del gènere conegudes fins avui.

Expansió alar d'àpex a àpex 25 mm.

Llargària de l'axe longitudinal de l'ala anterior, des de la base a l'àpex 12'5 mm.

Patagies, tègules i part de sobre del torax cobertes d'escates allargades, negres i de color d'os, barrejades fins apareixer tota aquella regió finament ratllada i espurnejada de clar i fosc. Dessobre del cap, cobert d'escates taronjes, el conjunt de les quals forma una taca ben delimitada entre les *patagies* i la base de les antenes; aquestes mostren el tronc anellat de clar i fosc per sobre; fosc per la banda interna, i ribetejat de blanc al llarg de la banda externa, prop d'on arrenquen les rames transverses en forma de dents de pinta, una mica embotides en sa part terminal, de color negre amb el flagell terminal clar; la relació entre la llargària de les branques transversals i l'amplada del tronc principal es de: 1'8 : 1.

ALES ANTERIORS.

Anvers: Tò fonamental de color d'os. En tota sa extensió són espurnejades d'escates negres *amb molta uniformitat, sense revelar* per llur associació *cap motiu decoratiu*, ni estries longitudinals com és de cas en *striata*, ni ratlles transversals com en *eribaria*, *bisfasciata*, etc. Tant sols al llarg de la costa hi ha un espai cobert quasi únicament d'escates negres. Contorn de la costa, ample franja externa i marge intern de color ataronjada.

Revers: Espai costal ataronjat; marge intern del mateix tò, no tan pujat; *tot l'espai alar* comprés entre aquells dos marges *està cobert d'escates fosques* que guanyen en intensitat vers el marge extern, quedant lliure, només, *l'àpex de color ocrosa*, com la franja que, com l'anvers, te dos rengles d'escates de diversa color.

ALES POSTERIORS.

Anvers: De color fonamental *ocreo-fulva*, *enterbolida* pel gran nombre d'escates fosques que estan profusament repartides per sa total superfície, fins a modificar el tò fonamental en tota la meitat anterior i externa. Degut a l'enfosquiment d'aquell indret, *la lluna que clou la celula discal apenes és perceptible*. Igual saturació d'escates fosques hom pot observar sobre els nervis de la meitat basilar, i al marge extern. Franges compostes de dos rengles d'escates, l'un intern, agrisat, l'altre més clar que la tonalitat de l'ala.

Revers: Mostra la mateixa color fonamental del anvers, amb major esclat perquè és més reduït el nombre d'escates fosques barrejades, excepció d'una estreta faixa fosca que va des de l'apèx fins a l'arrel de l'ala, per dessota del marge anterior. Resulta doncs, *la Coscinia romei, molt més contrastada de color al revers*, on les primeres ales són francament fosques i el segon parell de tonalitat molt neta *sense cap rastre de taca discocel·lular*.

Primer i segon parell de potes de color blanc d'os. El tercer, de la mateixa tonalitat, excepte les tibies, de color ataronjada. Part dorsal de l'abdomen ataronjada amb set taques, rodones, negres, col·locades al mig de cada un dels primers segments. Part ventral blanquinosa amb una ratlla negra a cada costat; extremitat de l'abdomen ataronjada.

Tipus: Un exemplar ♂, cassat a la llum, a Albarracín (Aragó) 25-VIII-1924, per Na Clorinda QUERCI i existent al Museu de Ciències Naturals de Barcelona.

Dedico aquesta espècie a la petita i simpàtica Licena ROMEI filla dels recol·lectors amics, que s'estrenà enguany en la primera campanya per terres ibèriques.

A la descripció anterior cal afegir-hi alguna dada biològica de marcat interès: cal pendre en consideració el caràcter *no heliofil* de la espècie. Aquesta ha estat, sens dubte, una de les causes que ha fet retardar son descobriment, com també la dada de eclosió (darrers dies d'Agost) època que a Albarracín no solen romandre-hi els entomòlegs perquè, ja un mes abans, la vegetació i la fauna dels insectes entra de plé en la calma estival éssent inútil l'esforç per obtindre un bon rendiment en les recoleccions.

La afinitat amb *lybissa* y *caligans* que hem constatat anteriorment queda més palesa encara per la comunitat de costums no heliofiles dels ♂♂.

Barcelona, novembre, 1924.